

Kommenttipuheenvuoro

TORNION-MUONIONJOEN VALUMA-ALUEEN JÄTEVESIENKÄSITTELYN
YLEISTARKASTELU SUOMEN ALUEEN OSALTA

Yleistä

Vesihuoltoa ohjaavia lakeja Suomessa:

- Ympäristönsuojelulaki
- Vesihuoltolaki
- Maankäyttö ja rakennuslaki
- Vesilaki

Yli 100 avl:n jätevedenpuhdistamot vaativat aina ympäristöluvan

- Ympäristöluvan antaa aluehallintovirasto ja lupia valvoo ELY-keskus
- Aiemmin lupaehtojen tarkistaminen oli n. 10 vuoden välein. Nykyisin valvontaviranomainen arvioi uusimisen tarpeen valvonnan yhteydessä

Kiinteistökohtaisesta jätevedenpuhdistuksesta on määrätty ympäristönsuojelulaissa ja sen perusteella annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Kilpisjärvi

Kilpisjärvi on ollut matkailualueita jo 1950-luvulta alkaen, mutta matkailurakentaminen käynnistyi laajemmalla mitalla vasta 1990-luvun alkupuolella. Vakituksia asukkaita Kilpisjärvellä on alle 150, mutta sesonkiaikana puhdistamon jätevesimäärä on hieman yli 200 kuutiometriä vuorokaudessa.

- Jätevesiviemäriverkosto on kokonaisuudessaan muovia.
- Jätevedenpuhdistamo, jälkisaostuksella varustettu bioroottorilaitos on rakennettu v. 2001
- Voimassa oleva ympäristölupa Nro 169/2014/1 on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama

Karesuvanto

Karesuvannon Suomen puolella sijaitsevalla jätevedenpuhdistamolla käsitellään Suomen ja Ruotsin Karesuvannon jätevedet. Jätevedet ovat pääasiassa yhdyskuntajätevesiä. Ruotsin puolella verkostoon on liittynyt myös pieni teurastamo.

- Suomen puoleinen jätevesiviemäriverkosto lähes kokonaisuudessaan muovia
- Puhdistamolle tulee ajoittain runsaasti hulevesiä
- Puhdistamolle tuodaan myös sakokaivolietteitä n. 200 m³/a ja jätevesiä käsitellään n. 200 m³/d.
- Jätevedenpuhdistamo, jälkisaostuksella varustettu bioroottorilaitos on rakennettu v. 2008
- Puhdistamolla on voimassaoleva Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston antama ympäristölupa 21/07/1 ja Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lupa puhdistettujen jätevesien johtamiseen Muonionjokeen 07/0562/3
- Lupaehtojen tarkistamista koskeva hakemus on vireillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa

Muonio

Muonion keskusjätevedenpuhdistamolla käsitellään Muonion kk:n, Oloksen matkailukeskuksen ja Särkijärven kylän yhdyskuntajätevedet. Muonion kunnassa toimii lisäksi pienet jätevedenpuhdistamot Jerisjärvellä ja Äkäskerolla.

- Jätevesiviemäriverkosto on pääosin muovia, mutta vanhaa betoniviemäriverkostoakin on vielä jäljellä
- Puhdistamolle tulee ajoittain runsaasti hulevesiä
- Puhdistamolle tuodaan sakokaivolietteitä 4 000-5 000 m³ vuosittain ja jätevesiä käsitellään n. 500 m³/d.
- Jätevedenpuhdistamo, jälkisaostuksella varustettu bioroottorilaitos on rakennettu v. 2008
- Siirtoviemäri Särkijärveltä ja Olokselta valmistui v. 2008.
- Puhdistamolla on voimassaoleva Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston antama ympäristölupa 34/07/1 ja Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lupa puhdistettujen jätevesien johtamiseen Muonionjokeen M 5/06
- Luvan tarkistamista koskeva hakemus jätettävä tämän vuoden lopussa (Tarpeen arviointi)

Kolari

Kolarin kirkonkylälle on suunnitteilla uusi jätevedenpuhdistamo. Tuleva jätevedenpuhdistamo tullaan luultavasti rakentamaan nykyistä puhdistamoa soveliaammalle paikalle.

- Jätevesiviemäriverkosto on pääosin muovia, mutta verkostossa on osittain myös betoniviemäreitä
- Nykyinen puhdistamo on perinteinen rinnakkaissaostuslaitos, joka on rakennettu 1970 -luvun loppupuolella
- Jätevesimäärät ovat 200- 1200 m³/d. Suuri vaihteluväli kertoo vuotovesien suuresta määrästä.
- Puhdistamolla on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama määräaikainen ympäristölupa vuoden 2021 loppuun saakka. Myös Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lupa M 45/05 puhdistettujen jätevesien johtamiselle Muonionjokeen on uusittava samaan aikaan.

Ylläs

Ylläksen jätevedenpuhdistamolla käsitellään Ylläsjärven, Lainion ja Äkäslompolon matkailualueilla syntyvät jätevedet. Puhdistamo sijaitsee Niesajoen latvoilla, vanhan kaivosalueen raakavesialtaan rannalla. Jätevedet johdetaan raakavesialtaan kautta Niesajokeen ja edelleen Muonionjokeen.

- Jätevesiviemäriverkosto on lähes kokonaisuudessaan muovia.
- Jätevesimäärät vaihtelevat paljon (400-3 500 m³/vrk.) johtuen matkailun sesonkiluonteesta.
- Puhdistamo on vuonna 1997 käyttöönotettu kemiallinen suorasaostuslaitos. Raakavesialtaan on katsottu toimivan riittävänä biologisena puhdistamon osana.
- Puhdistamolla on voimassaoleva Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston ympäristölupa 66/06/1 ja Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lupa puhdistettujen jätevesien johtamiseen Niesajokeen M 51/04
- Uuden puhdistamon lupaprosessi ja uuden puhdistamon suunnittelu on parhaillaan käynnissä.

Sieppijärvi

Sieppijärven kylässä toimii vuonna 2014 käyttöönotettu rinnakkaissaostuslaitos.

- Jätevesiviemäriverkosto on lähes kokonaisuudessaan muovia, mutta kaikesta huolimatta puhdistamolle tulee vielä runsaasti hulevesiä.
- Jätevedenpuhdistamolla on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama ympäristölupa Nro 103/2013/1
- Jätevesimäärät vaihtelevat välillä 30- 500 m³/d

Kolarin kunnan alueella toimii lisäksi vielä pieni kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvoma jätevedenpuhdistamo Äkäsjokisuussa

Pello

Pellon vesihuolto-osuuskunnan jätevedenpuhdistamolla puhdistetaan Pellon kirkonkylän jätevedet. Tämän lisäksi Ritavaarassa sijaitsee pienen matkailuyrityksen jätevedenpuhdistamo, joka on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnassa.

- Jätevesiviemäriverkosto on pääosin muovia, mutta osassa verkostoa on myös betoniviemäreitä. Tämän lisäksi kiinteistöillä on vielä käytössään sakokaivot. Vuotovesien vähentämistä varten verkoston saneeraukseen on laadittu suunnitelma jonka toteuttamisen yhteydessä myös sakokaivot kiinteistöiltä poistetaan tai ohitetaan.
- Puhdistamolle tuodaan sakokaivolietteitä vuosittain n. 5 000 m³
- Mitatut jätevesimäärät vaihtelevat 400 m³ ja 1 400 m³ välillä, mutta on todennäköistä, että puhdistamolle tulee mittauksen ohituksen kautta enemmänkin vesiä suurten virtaamien aikana.
- Nykyinen puhdistamo on kemiallisella saostuksella ja "biomatoilla" tehostettu lammikkopuhdistamo
- Puhdistamon uusi ympäristölupa on parhaillaan käsittelyssä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa

Ylitornio

Jätevedenpuhdistamolla käsitellään Ylitornion kk:n alueen jätevedet. Tämän lisäksi Ylitorniolla toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvoma Meltosjärven jätevedenpuhdistamo.

- Puhdistettavat jätevesimäärät vaihtelevat välillä 400- 2 500 m³/d. Sakokaivolietteitä puhdistamolle otetaan vastaan vuosittain n. 2 500 m³. Jätevesiviemäriverkosto on suurimmaksi osaksi muovia, mutta vesimääristä on pääteltävissä, että verkostoon pääsee runsaasti myös sinne kuulumattomia vesiä.
- Puhdistamolla on voimassaoleva Pohjois-Suomen aluehallintoviraston antama ympäristölupa 43/2013/1 ja Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission lupa puhdistettujen jätevesien johtamiseen Tornionjokeen M 21/89
- Lapin ELY-keskus on arvioinut luvantarvearvioinnissaan, että puhdistamolle on haettava lupaehtojen tarkistamista 30.9.2018 mennessä
- Nykyinen puhdistamo on 2-vaiheinen rinnakkaissaostuslaitos.

Tornio

Tornion kaupunkitaajaman jätevedet johdetaan puhdistettaviksi Haaparannalle.

Ongelmat

- Jätevesiviemäreiden kunnon rapistuminen
- Raha
- Osaaminen
- Uudet haasteet jäteveden puhdistukselle
 - Lisääntyvä kemikaalikirjo jätevesissä
 - Lääkejäämät
 - Hormonit
 - Puhdistamolietteen uusiokäytön ongelmat